

ÖĞRENCİLERİN ANNE BABA TUTUMLARINI ALGILAMA BİÇİMLERİ VE ŞİDDETE EĞİLİMLERİ*

*Yasin DEMİR***

*Hatice KUMCAĞIZ****

ÖZET

Bu çalışmanın amacı öğrencilerinin anne baba tutumlarını algılama biçimleri ve şiddete yönelik eğilimlerinin farklılaşp farklılaşmadığının ortaya konulmasıdır. Bu araştırmanın evrenini Samsun ilinin Terme ilçesinde öğrenim gören 6., 7. ve 8. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise 296 kız, 338 erkek öğrenci olmak üzere toplam 634 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın veri toplama araçları olarak 2001 yılında Blevins tarafından geliştirilen ve 2005 yılında Buluş, Duru ve Balkıs tarafından Türkçeye çevrilen Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği ve 2000 yılında Yılmaz tarafından geliştirilen Anne Baba Tutum Ölçekleri kullanılmıştır. Verilerin istatistiksel analizi için SPSS 17 programı kullanılmış; veriler non-parametrik olarak saptandığı için Kruskal Wallis ve Mann Whitney U testleri uygulanmıştır. Araştırma sonucunda en düşük şiddete yönelik tutum puanına sahip olan öğrenciler anne-babalarını 'Demokratik' algılayan öğrenciler olurken, en fazla şiddete yönelik tutum puanına sahip olan öğrenciler ise anne-babalarını 'İhmalkâr' algılayan öğrenciler olmuştur. Anne-baba tutumlarını demokratik algılayan öğrencilerin şiddete eğilimleri; ihmalkâr ve hoşgörülü algılayanlara göre daha düşük olarak saptanmıştır. Anne-baba tutumlarını otoriter algılayan öğrencilerin şiddete eğilimlerinin; hoşgörülü ve ihmalkâr algılayanlara göre daha düşük olduğu görülmüştür. Anne-baba tutumlarını hoşgörülü algılayanların şiddete eğilimleri; ihmalkâr algılayanlardan daha düşük düzeyde olduğu saptanmıştır. Araştırmada elde edilen diğer bir bulguya göre ise anne-baba tutumlarını demokratik algılayan öğrenciler ile otoriter algılayan öğrencilerin şiddete eğilimleri arasında anlamlı bir fark yoktur.

*Bu çalışma, Yasin DEMİR'in yüksek lisans tezinden üretilmiş, İstanbul 2013 Dünya Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi'nde (8-11 Eylül 2013) sözel bildiri olarak sunulmuştur. Çalışma, BAP tarafından destelenmiştir.

Proje No: PYO.EGF.1904.12.005

Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir.

** Arş. Gör., Fırat Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık ABD, El-mek: yasinpdr@hotmail.com; yasindemir@firat.edu.tr

*** Yrd. Doç. Dr., Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık ABD

Anahtar Kelimeler: Şiddet, Şiddet Eğilimi, Öğrenci, Anne Baba Tutumu

STUDENTS PERCEPTION FORMS OF ATTITUDES OF PARENTS AND TENDENCIES TO VIOLENCE*

STRUCTURED ABSTRACT

Introduction: The foundation of the society definitely consists of the families. One of the main reasons of this is that families bring children who are the source of the next generation into the World. Parents have big responsibilities for preparing their children to the social life. In changing World, parents' duties are not only meeting the needs of basic psychological necessities like nutritional requirement and harbouring of their children, but also they must show an interest and love to their children and help them to maximize their personal development. Attitudes of parents to each other and their children constitute the first samples in children's lives. Because of this reality, the relations in the family should be healthy relationship required mutual love and respect. Violence should be not become manner of self-expression of a person. Researchers conducted show that violence tendencies especially among children reach critical extents recently (Çeçen, 2012; Manap, 2012; Bütün et. al, 2013; Demir, 2013; Şener et. al, 2013:7). Violence is using power to damage other people without any right (Öğülmüş, 2007: 74). According to Schultz, violence is one of the defense mechanisms for survival (Lore & Schultz, 1996: 24-28). Parents' violent attitudes directed to their children in the family and children's violent attitudes and behaviours directed to their parents cause that children exhibit attitudes directed to violence in normal life as well. Child continues his/her violence behaviour reflected his/her behaviours in family whether in school environment or other friends' environment. Tendencies to violence in the family also rise to the occasion in different forms (Ayan, 2007: 206-214). Families have an important role in developing social attitudes of individual. Since, socialization begins in the family. The children having adjustment disorder are products of unsuccessful mother-father-child relationship (Üstün et. al, 2007:111). Interaction styles of mother and father with each other can help us in estimating children's moral development (Walker & Henning, 1999: 359). Races, ethnic background, existing geographical regions, believes, genders, childhood experiences, and concerns have big effects on parents' attitudes in bringing up children (Budd et. al, 2012: 258-260). Schools are undoubtedly one of the places where violence is seeing most. To prevent violence in schools, studies can be done like increasing the number of psychological counselors attendant in schools according to student numbers, providing educations for students to develop problem solving skills, taking violence preventive precautions by school management before violence occurs, putting students numbers

* This study made from the Yasin DEMİR master's thesis, Istanbul 2013 World Congress of Psychological Counseling and Guidance (8-11 September 2013) was presented as verbal. The study was hosted by BAP.
Project No: PYO. EGF.1904.12.005

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/2 Winter 2015

in order according to classes physical conditions and teacher numbers, attaching importance to teacher-student-school and parent interaction, focusing attention on social activities intended to students, providing educations to parents and teachers for violence applications, providing educations of humanistic values, transmitting toleration, love and respect values to students, preventing violence encouraging broadcast in media, raising awareness of teachers about what they can do against behaviours including violence, being paid much more interests with the students individually problems by experts (Üstün, Yılmaz, and Kırbaş, 2007: 129-130; Ersanlı, 2007: 220-221; Göktaş, 2007: 294; Gözütok, 2008: 254-258).

Aim: The aim of this study is to exhibit that is there any significant difference between parents' attitudes perceived by students and their violence tendencies.

Method: This research is a descriptive survey model study trying to determine perception manners of parents' attitudes of 6. 7. and 8. class secondary school students. The population of the research consists of 3781 (1850 girl and 2021 boy) students educated in public schools from Samsun province Terme district in 2011-2012 school year. Research sample consists of 682 6. 7. and 8. class willing students selected with random sampling method from 7 schools in 12 schools in Samsun province Terme district. After missing filled and destroyed data collection tools were removed, 684 scales were received for consideration and research sample was constituted.

Data Collection Tools:

Parent Attitude Scale: Parent Attitude Scale was developed by Lamborn, Mounts, Steinberg and Dornbush in 1991 and was adapted by Yılmaz in 2000. Scale comprise of 26 items. As regards to answers given to the scales, parents' attitudes perceived by children are categorized as democratic, authoritative, tolerant and negligent.

Attitude Scale directed to violence: Attitude Scale directed to violence was developed by Blevins in 2001 to measure the tendency to violence of students. Attitude Scale directed to violence has one factor. Scale consists of 11 items and has four grading. It is wanted from individuals ranking per statement among 1 and 4 (1=totally disagree, 2=disagree, 3=agree, 4=totally agree). Points given to the items by students are added up and total point is obtained. Obtained total point states tendency to violence of individuals not transformed to behavior yet. High points from the scale show that attitudes to violence and tendency to violence is high.

Findings: According to the findings from the study, while students who have the lowest attitudes to violence perceived their parents as democratic, on the other hand, students who have the highest attitudes to violence perceived their parents as negligent. It was determined that tendency to violence of students perceived their parents as democratic is lower than tendency to violence of students perceived their parents as negligent. It was seen that tendency to violence of students perceived their parents' attitudes as authoritative is lower than students' tendency to violence perceived their parents as tolerant and negligent. It was determined that tendency to violence of students perceived their

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/2 Winter 2015

parents' attitudes as tolerant is lower than tendency to violence of students perceived their parents' attitudes as negligent. There is not any significant difference between the students perceived their parents attitudes as democratic and the students perceived their parents as authoritative.

Discussion and implications: According to the findings from the study, it was determined that tendency to violence of students perceived their parents as democratic is lower than tendency to violence of students perceived their parents as tolerant and negligent. Besides, It was seen that tendency to violence of students perceived their parents' attitudes as authoritative is lower than students' tendency to violence perceived their parents as tolerant and negligent. However, It was determined that tendency to violence of students perceived their parents' attitudes as tolerant is lower than tendency to violence of students perceived their parents' attitudes as negligent. Finally, there is not any significant difference between the students perceived their parents attitudes as democratic and the students perceived their parents as authoritative. Unhealthy family environment canalizes the children to violent behaviors. When the literature is analyzed, the parents' attitudes have important effects on tendencies to violence of children and these effects are seen as either positive or negative. According to a research made by Avcı, while the students who have the most tendency to aggressiveness perceive both their mothers and their fathers as careless, the students who have the least tendency to aggressiveness perceive their mothers and fathers as careful, that is democratic (Avcı, 2010: 492). A child raised in an aggressive family environment takes an example by their parents' attitudes of violence and then he/she can behave like his/her parent in his/her life. The children behaving inappropriately are generally the children that grown up in family environment with full of inappropriate behaviours (Üstün, Yılmaz, and Kırbaş, 2007: 111).

Implications:

1.It is obtainable that it can be organized parents attitudes seminars to parents of students by school psychological consultants, and with these seminars, it can be ensured the awareness of the students' parents about various parents' attitudes.

2.It is obtainable that it can be provided educations for parents "democratic parents' attitudes educations" by school psychological consultants, and with these educations, relations between parents and their children can be strengthened.

3.It can be prepared parents education cds with the collaborations of Guidance Research Centers, National Education Directorships and universities and these cds can be sent to the schools without psychological consultants.

4.To strengthen communication channels between parents and their children and develop empathy ability, it can be organized activities like role changing of children with their parents in schools.

Key Words: Violence, Tendencies to Violence, Student, Attitudes of Parents

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/2 Winter 2015

1.GİRİŞ

Bir toplumun temeli şüphesiz ailelerden oluşmaktadır. Ailenin toplumun temeli olmasının en önemli nedenlerinden birisi de gelecek nesillerin kaynağı olan çocukları dünyaya getirmesidir. Çocuklarını toplumsal hayata hazırlanmasında anne-babaya büyük sorumluluklar düşmektedir. Değişen dünyada artık anne-babanın görevi sadece çocuğunun yemek, içmek, barınmak gibi temel fizyolojik ihtiyaçları karşılamak değil, aynı zamanda çocuğuna ilgisini, sevgisini göstermek, kişisel gelişimini en üst noktaya taşımasına yardımcı olmaktır. Anne-babaların birbirlerine ve çocuklarına karşı sergilemiş oldukları tutumlar, çocuklar için hayattaki ilk örnekleri oluşturur. Bu nedenle aile içerisindeki ilişkilerin karşılıklı sevgi ve saygıya dayanan, sağlıklı ilişkiler olması gerekmektedir. Şiddet, kişinin kendini ifade ediş tarzı olmamalıdır. Özellikle çocuklar arasında şiddet eğilimlerinin son dönemlerde ciddi boyutlara ulaştığını yapılan araştırmalar göstermektedir (Çeçen, 2012; Manap, 2012; Bütün vd. 2013; Demir, 2013; Şener vd. 2013:7).

Şiddet, kişinin diğer kişilere zarar vermek maksadıyla gücünü haklı olmayan bir tarzda kullanmasıdır. Diğer bir ifadeyle şiddet, bireyde var olan fiziksel ya da psikolojik gücünü diğer bireylere karşı yöneltmesi ve bunun sonucunda ölüme, yaralamaya, psikolojik zarar vermeye ve yoksun bırakmaya sebep olabilecek davranışların kasıtlı, bilinçli ve istemli olarak gerçekleştirilmesi ya da bu tarz eylemlerde bulunmakla karşısındaki bireyi ya da bireyleri tehdit edilmesi olarak tanımlanabilir (Gökulu, Uluocak ve Bilir, 2014; Ögülmüş, 2007: 74). Schultz şiddeti, hayatta kalma amacıyla kullanılan savunma mekanizmalarından birisi olarak ifade etmiştir (Lore & Schultz, 1996: 24-28).

Anne-babaların aile içerisinde çocuklarına yönelik şiddet içeren tutumları, çocuğun da anne-babaya karşı şiddet içeren tutum ve davranışlar içerisinde olması çocuğun normal hayatta da şiddete yönelik tutumlar sergilemesine neden olmaktadır. Çocuk ailedeki davranışlarını gerek okul ortamında gerekse diğer arkadaş ortamında da yansıtarak şiddet davranışını devam ettirmektedir. Aile içerisindeki şiddet eğilimleri aile dışında da farklı şekillerde kendisini göstermektedir (Ayan, 2007: 206-214; Gençoğlu, Kumcağız ve Ersanlı, 2014).

Son yıllarda öğrenciler arasında şiddetin hızla yaygınlaştığı görülmektedir. Öğrenciler arasındaki şiddete yönelik tutum son yıllarda oldukça dikkat çeken bir boyut kazanmıştır. Karşılaştıkları problemlerde, aralarındaki sorunların çözümünde şiddeti bir yöntem olarak kullanan öğrenciler hem kendilerine hem de diğer öğrenci arkadaşlarına hatta öğretmenlerine ve yakın çevrelerine zarar vermektedirler. Çocuk ve ergenlik dönemindeki şiddet olayları günümüzün ciddi sosyal problemleri haline gelmiştir.

Öğrencilerin şiddete yönelten çok sayıda faktör vardır. Öğrencinin şiddete yönelik tutumu üzerinde, kişisel özelliklerinin, arkadaşlarının, çevresel faktörlerin, medyanın, toplumun bireylere yüklediği rollerin ve ailenin etkisi vardır. Yapılan araştırmalarda çocukların şiddete eğilimlerinde en belirleyici faktörün, aile faktörü olduğu görülmüştür (Freud, 2007: 316-317; Kılıç, 2007: 40-44; Yılmaz, 2000b: 154).

Gordon, anne babaların çocuklarına karşı şiddet içeren davranışlar uygulamasının temelinde kendi anne babalarının onlara aynı şeyi yapmaları olduğunu ifade etmiştir. Eğer anne babalar şiddet içeren davranışları çocuklarına uygularlarsa şiddete yönelik davranışların bir miras olarak nesiller boyu devam edebileceğini belirtmiştir (Gordon, 2000: 138-139).

1.1. Anne –Baba Tutumları

Bireyin toplumsal tutumlarının gelişmesinde ailenin önemli bir yeri vardır. Çünkü çocuğun toplumsallaşmaya başladığı ilk yer ailesidir. Uyum bozukluğu yaşayan çocuklar genellikle başarısız anne-baba-çocuk ilişkisinin ürünüdürler (Üstün vd., 2007:111). Anne babaların

birbirleriyle etkileşim tarzları çocukların ahlaki gelişimlerini tahmin etmemize yardımcı olabilir (Walker & Henning, 1999: 359). Anne babaların çocuk yetiştirirken sergiledikleri tutumları üzerinde ırklarının, etnik kökenlerinin, bulundukları coğrafi bölgelerin, inançlarının, cinsiyetlerinin, kendi çocukluk yaşantılarının ve endişelerinin etkisi büyüktür (Budd vd. 2012: 258-260; Can, 2014: 13). Çeşitli anne baba tutumları vardır. Yılmaz, yaptığı çalışmada otoriter, demokratik, izin verici-müşamahakâr, hoşgörülü ve izin verici-ihmkâr olmak üzere dört çeşit anne baba tutumu tanımlamıştır (Yılmaz, 2000b: 20):

1.1.1. Otoriter Anne-Baba Tutumu: Otoriter anne-baba tutumunun egemen olduğu ailelerden gelen çocuk ve ergenler, problem davranışlar sergilemeyen veya bu tür davranışlara katılmayan ve kabul edilir düzeyde bir okul başarısı gösterirken buna karşılık benlik saygısı düşük, olumsuz değerlendirilme kaygıları yüksek, depresyona girme riskleri yüksek ve problemle baş etme becerileri düşük kesimi oluşturmaktadır (Erdoğan & Uçukoğlu, 2011: 54).

1.1.2. Demokratik Anne-Baba Tutumu: Demokratik ailelerde yetişen çocukların izin verici ya da otoriter ailelerde yetişen çocuklardan akademik başarı, sosyal gelişim, benlik saygısı ve ruh sağlığı gibi ölçümlerde daha yüksek puan aldıkları görülmüştür (Akt: Yılmaz, 2000b: 21-22).

1.1.3. İzin Verici-Müşamahakâr, Hoşgörülü Anne-Baba Tutumu: İzin verici-müşamahakâr ebeveynler çocuklarına karşı oldukça hoşgörülü davranırlar, davranışlarına herhangi bir sınırlama koymazlar. Aynı zamanda bu tür anne-babalar çocuklarına karşı sıcak ve ilgili davranırlar, onlara sevgi gösterirler (Yılmaz, 2000b: 22).

1.1.4. İzin Verici-İhmalkâr Anne-Baba Tutumu: İzin verici ihmalkâr ebeveynler ise çocuklarını hiçbir şekilde denetlemedikleri, davranışlarına sınırlama koymadıkları gibi çocuklarıyla da hiç ilgilenmezler ve sevgi göstermezler (Yılmaz, 2000b: 21-22).

1.2. Şiddete Yönelik Eğilimler

Şiddet farklılıkları, anlaşmazlıkları baskı yaparak çözmeye yönelik yapılan her türlü eylemdir (Üstün, Yılmaz & Kırbaş, 2007:110-111). Şiddet ve saldırganlık kavramı genelde birbirlerinin yerine kullanılsa da şiddet, saldırganlığın insan iradesini hiçe sayan en ileri, en aşırı boyutudur. Şiddet, saldırganlığın nefret, düşmanlık gibi duygu durumlarının daha da etkinlik kazandığı biçimi olarak tanımlanabilir (Budak, 2000: 716; Kocadaş, Özgür & Özbulut, 2010: 7). Şiddet, bireylerin, fiziksel, ruhsal ya da bilişsel sağlıklarına zarar veren ve gelişimlerini olumsuz etkileyen tutum ve davranışlarla karşı karşıya bırakılmasıdır (Küçükturan ve Akbaba-Altun, 2006: 94).

Şiddete yönelik tutum ise bireyin şiddet içeren eylem ya da fikirlere yönelik duygu, düşünce ve davranışlarını içeren düzenli eğilimleridir. Şiddet davranışını tek bir nedenle açıklamak yerine birçok kombinasyonun etkileşimiyle açıklamak daha doğru olacaktır. Bireyin şiddete eğilimlerinde kendisinin, ailesinin, okulunun ve içinde bulunduğu sosyal çevrenin tümünün etkisi vardır. Anne babası ayrı ya da boşanmış olan erkekler şiddete daha fazla eğilimlidir (Franke, 2000: 47).

Şiddetin en sık görüldüğü yerlerden birisi de hiç şüphesiz okullardır. Okullarda şiddeti önlemek için; öğrenci sayılarına göre okullarda görevli psikolojik danışmanların sayılarının artırılması, öğrencilere problem çözme becerilerini geliştirmeye yönelik eğitimler verilmesi, okul yönetimi tarafından şiddet oluşmadan şiddeti önleyici tedbirler alınması, sınıflardaki öğrenci sayılarının fiziki mekân ve öğretmen sayısına göre düzenlenmesi, öğretmen-öğrenci-okul ve veli etkileşimine önem verilmesi, öğrencilere yönelik sosyal etkinliklere ağırlık verilmesi, anne-babalarına ve öğretmenlere şiddet uygulamaları için eğitimler verilmesi, insani değerler eğitimi

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/2 Winter 2015

verilmesi, hoşgörü, sevgi ve saygı değerlerinin öğrencilere iletilmesi, medyada şiddeti teşvik edici nitelikteki yayınların engellenmesi, öğretmenlerin şiddet içeren davranışlar karşısında neler yapabilecekleri konusunda bilinçlendirilmesi, bireysel sorunları olan öğrencilerle uzmanların daha fazla ilgilenmesi gibi çalışmalar yapılabilir (Üstün, Yılmaz ve Kırbaş, 2007: 129-130; Ersanlı, 2007: 220-221; Göktaş, 2007: 294; Gözütok, 2008: 254-258).

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu bilgiler ışığında çalışmamızın amacı, öğrencilerin algıladıkları anne baba tutumları ile şiddete eğilimleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığının ortaya konulmasıdır.

1.4. Hipotez

Öğrencilerin anne baba tutumlarını algılama biçimleri ile şiddete eğilimleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

2. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin analizine ilişkin bilgiler sunulmuştur.

2.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma, 6. 7. ve 8. sınıfta öğrenim gören ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin anne-baba tutumlarını algılama biçimleri ile şiddete yönelik eğilimlerini belirlemeye yönelik tarama modelinde betimsel bir çalışmadır.

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2011-2012 eğitim öğretim yılında Samsun İli Terme İlçesi'nde devlet okullarında 6. 7. ve 8. sınıflarda öğrenim gören 1850 kız ve 2021 erkek olmak üzere toplam 3781 öğrenci oluşturmaktadır. (Araştırmanın planlandığı ve verilerinin toplandığı dönemde 6., 7. ve 8. sınıf öğrencileri ikinci kademe olarak kabul edildiği için bu sınıflara devam eden öğrenciler araştırmanın evrenine alınmıştır). Araştırma için İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden yazılı izin alınmıştır.

Araştırmanın örnekleme ise Samsun İli Terme İlçesi'nde 12 okuldan basit seçkisiz örnekleme yöntemi ile seçilen yedi ilköğretim okulunun 6. 7. ve 8. sınıflarına devam eden öğrencilerinden belirlenen gün ve saatte sınıflarda bulunan ve araştırmaya gönüllü olarak katılmak isteyen 682 öğrenciye ulaşılmıştır. Eksik doldurulan ve üzerinde tahribat yapılan veri toplama araçları çıkartılarak 634 adet ölçek değerlendirilmeye alınarak araştırmanın örneklemini oluşturmıştır.

2.3. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada veri toplamada, "Anne-Baba Tutum Ölçeği" ve "Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği" kullanılmıştır.

2.3.1. Anne-Baba Tutum Ölçeği

Anne-Baba Tutum Ölçeği, Lamborn, Mounts, Steinberg ve Dornbush tarafından 1991 yılında geliştirilmiş ve Yılmaz tarafından 2000 yılında uyarlama çalışması yapılmıştır. Ölçek 26 maddeden oluşmaktadır ve kabul/ilgi, kontrol/denetleme ve psikolojik özerklik üzere üç alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin kabul/ilgi boyutunda 9 madde, kontrol/denetleme boyutunda 8 madde ve psikolojik özerklik boyutunda da 9 madde bulunmaktadır. Kabul/ilgi boyutu, çocukların ebeveynlerini ne derece sevecen, ilgili ve katılımcı olarak algıladıklarını; kontrol/denetleme boyutu, çocukların ebeveynlerini ne derece kontrollü ve denetleyici olarak algıladıklarını,

psikolojik özerklik boyutu ise anne babanın demokratik tutumu ne derece uyguladığı ve çocuğun bireyselliğini ifadeye ne derece cesaretlendirdiği ile ilgili algısını içermektedir. Kabul/ ilgi ile psikolojik özerklik boyutlarında 4 dereceli olan ölçme aracı, kontrol ve denetleme boyutunda ilk iki maddesi 7 dereceli, diğer maddeleri ise 3 dereceli olarak hazırlanmıştır. Ölçeğin 19. maddeye kadar olan tek numaralı 9 maddesi kabul/ilgi boyutunu oluşturmakta ve düz puanlanmaktadır. Çift numaralı maddeler ise denetleme boyutunu oluşturmakta ve ters puanlanmaktadır, sadece 12.madde aynı şekilde puanlanmaktadır. Alınan yüksek puanlar her iki boyutta da o boyutla ilgili algılanmanın yüksek olduğunu göstermektedir. (Yılmaz, 2000a: 160-172).

2.3.2. Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği

Şiddete yönelik tutum ölçeği, öğrencilerin şiddete eğilimlerini ölçme amacıyla 2001 yılında Blevins tarafından geliştirilmiştir. Şiddete yönelik tutum ölçeği, tek boyutludur ve 11 maddeden oluşmakta olan ve 4'lü derecelmeye sahip bir ölçektir. Bireylerden her bir ifade için kendilerini 1 ile 4 puan aralığında (1= Hiç Katırmıyorum, 2=Katılmıyorum, 3=Katılıyorum, 4= Tamamen Katılıyorum şeklinde) derecelendirilmeleri istenmektedir. Öğrencilerin maddelere verdiği yanıtlardan elde edilen puanlar toplanır ve toplam puan elde edilir. Elde edilen toplam puan, bireylerin henüz davranışa dönüşmemiş şiddet eğilimlerini ifade etmekte olup ölçekten alınan yüksek puanlar, öğrencinin şiddete yönelik tutumunun, eğiliminin yüksek olduğunu gösterir. Ölçeğin geçerlik ve güvenirliğine ilişkin sadece görünüş geçerliliğine bakılmış, ölçeğin geçerlik ve güvenirliğine ilişkin analizler, Duru, Buluş ve Balkıs'ın (2005) şiddete eğilimlerin çeşitli değişkenlere göre incelendiği araştırmada yapılmıştır.

Balkıs tarafından Türkçe'ye çevrilen Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği, Buluş, Duru ve Balkıs tarafından 2005 yılında tekrar İngilizceye çevrilmiş, ölçeğin son şekli çeviriler karşılaştırılarak elde edilmiştir. Daha sonra ölçek 400 ilköğretim II. Kademe öğrencisine uygulanmıştır. Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği'nin güvenirlik çalışması için, iç tutarlılık katsayıları hesaplanmıştır. İç tutarlılık analizleri incelendiğinde ölçeğin iç tutarlılık katsayılarının .73 olduğu görülmüş ve ölçekteki madde toplam korelasyonunun ise .39 ile .53 arasında değiştiği saptanmıştır. Ölçeğin yapı geçerliliğini test etmek için faktör analizi yapılmıştır. Yapılan analizler sonucunda, faktör yüklerinin varyansın %36.8'nin açıklayan 2.943 özdeğerli tek faktör üzerinde toplandığı görülmüştür. Bu araştırmada da ölçeğin iç tutarlılık katsayısı .70 olarak bulunmuştur (Buluş, Duru & Balkıs, 2005: 81-97).

2.3.3. Araştırmanın Verilerinin Analizi

Araştırmanın veriler normal dağılım göstermediğinden (Kolmogorov-Smirnov Testi p değeri $p<.01$) verilerin analizinde parametrik olmayan veri analiz yöntemleri kullanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS 17 nicel veri analizi programı kullanılmıştır.

Araştırmanın hipotezini oluşturan; öğrencilerin anne- baba tutumlarına göre şiddete yönelik eğilim düzeyleri incelenmiş ve bunun için Kruskal Wallis ve Mann Whitney U Testleri yapılmış ve istatistiksel sonuçlar tablolar halinde ifade edilmiştir.

3. BULGULAR

Araştırmanın hipotezi doğrultusunda anket çalışması değerlendirildiğinde aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

3.1. Öğrencilerin Anne-Baba Tutumlarını Algılama Biçimlerine Göre Şiddete Eğilimleri Arasındaki Fark

Öğrencilerinin algıladıkları anne-baba tutumlarına göre şiddete yönelik eğilimleri arasındaki farkı öğrenmek için Kruskal Wallis Testi uygulanmış ve sonuçlar Tablo-1'de verilmiştir.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/2 Winter 2015

Tablo-1. Öğrencilerinin algıladıkları anne-baba tutumlarına göre şiddete eğilimleri arasındaki farkı öğrenmek için Kruskal Wallis Testi sonuçları

	N	Sıralar Ortalaması	Chi-Square	Anlamlılık Düzeyi
Demokratik	169	247,27	61,381	.000 Anlamlı P< 0 .01
İhmalkâr	183	391,74		
Otoriter	136	284,78		
Hoşgörülü	146	336,22		
Toplam	634			

Tablo-1 incelendiğinde anne-babalarını ‘Demokratik’ algılayan öğrencilerin şiddete eğilimlerinin sıralar ortalaması 247.27 olurken, ‘İhmalkâr’ algılayan öğrencilerin 391.74, ‘Otoriter’ algılayan öğrencilerin 284.78 ve ‘Hoşgörülü’ algılayan öğrencilerin ise 336.22 olarak saptanmıştır. En düşük şiddete yönelik tutum puanına sahip olan öğrenciler anne-babalarını ‘Demokratik’ algılayan öğrenciler olurken, en fazla şiddete yönelik tutum puanına sahip olan öğrenciler anne-babalarını ‘İhmalkâr’ algılayan öğrenciler olmuştur. Bu bulgular ışığında; öğrenciler tarafından algılanan anne-baba tutumlarına göre şiddete eğilimleri .01 düzeyinde (.000, P< .01) anlamlı olduğu görülmektedir.

Tablo-2. Öğrencilerinin algıladıkları anne-baba tutumlarına göre şiddete eğilimleri arasındaki gruplararası farkı öğrenmek için Mann Whitney U Testi sonuçları

	Anne Baba Tutumu	N	Sıralar Ortalaması	Sıralar Toplamı	U	Z	P	Sonuç
1	Demokratik	169	134.75	22772	8407	-7.432	.000	Anlamlı P<.01
	İhmalkâr	183	215.06	39356				
	Toplam	352						
2	Demokratik	169	144.50	24421	10056	-1.895	.058	Anlamsız P>.05
	Otoriter	136	163.56	22244				
	Toplam	305						
3	Demokratik	169	138.02	23326	8961	-4.219	.000	Anlamlı P<.01
	Hoşgörülü	146	181.12	26444				
	Toplam	315						
4	İhmalkâr	183	177.11	32411	11143	-2.593	.010	Anlamlı P<.01
	Hoşgörülü	146	149.82	21874				
	Toplam	329						
5	Otoriter	136	129.93	24421	8355	-2.312	.021	Anlamlı P<.01
	Hoşgörülü	146	152.27	22244				
	Toplam	282						
6	İhmalkâr	183	183.57	33593.5	8130.5	-5.315	.000	Anlamlı P<.01
	Otoriter	136	128.28	17446.5				
	Toplam	319						

Tablo 2 incelendiğinde; anne-baba tutumlarını demokratik algılayan öğrencilerin şiddete eğilimleri; ihmalkâr ve hoşgörülü algılayanlara göre daha düşük olarak saptanmıştır. Anne-baba tutumlarını otoriter algılayan öğrencilerin şiddete eğilimlerinin; hoşgörülü ve ihmalkâr algılayanlara göre daha düşük olduğu görülmüştür. Anne-baba tutumlarını hoşgörülü algılayanların şiddete eğilimleri; ihmalkâr algılayanlardan daha düşük düzeyde olduğu saptanmıştır. Ayrıca anne-baba tutumlarını demokratik algılayan öğrenciler ile otoriter algılayan öğrencilerin şiddete eğilimleri arasında anlamlı bir fark yoktur.

4. SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre; anne-baba tutumlarını demokratik algılayan öğrencilerin şiddete eğilimleri; ihmalkâr ve hoşgörülü algılayanlara göre daha düşük olarak saptanmıştır. Anne-baba tutumlarını otoriter algılayan öğrencilerin şiddete eğilimlerinin; hoşgörülü ve ihmalkâr algılayanlara göre daha düşük olduğu görülmüştür. Anne-baba tutumlarını hoşgörülü algılayanların şiddete eğilimleri; ihmalkâr algılayanlardan daha düşük düzeyde olduğu saptanmıştır. Ayrıca anne-baba tutumlarını demokratik algılayan öğrenciler ile otoriter algılayan öğrencilerin şiddete eğilimleri arasında anlamlı bir fark yoktur.

Sağlıksız aile ortamı çocuğu şiddet içeren davranışlara yöneltmektedir. Literatür incelendiğinde anne-baba tutumlarının çocukların şiddete eğilimleri üzerinde etkili olduğu ve bu etkinin hem olumlu hem de olumsuz şekilde olduğu görülmektedir. Avcı tarafından yapılan araştırmada en fazla saldırganlık eğilimi gösteren öğrencilerin hem annesini hem de babasının ilgisiz anne baba olarak nitelendiren, en az saldırganlık eğilimi gösteren öğrencilerin ise annesini ve babasını ilgili yani demokratik olarak niteleyen öğrenciler olduğu sonucu ortaya çıkmıştır (Avcı, 2010: 492). Bu araştırma hem annenin hem de babanın sergilemiş olduğu tutumların çocukların davranışları üzerinde etkili olduğunu ortaya koymaktadır. Erdoğan ve Uçukoğlu tarafından 2011 yılında 113 kız ve 102 erkek olmak üzere toplam 215 ilköğretim öğrencisi üzerine yapılan araştırmalarda elde edilen bulgulara göre, anne-babanın çocuğa yönelik ortaya koyduğu davranış tutumlarının çocuğun çeşitli tepkileri ortaya koymasında önemli bir faktör olduğu görülmektedir. Araştırmada anne babası otoriter tutum sergileyen çocukların atılkanlık düzeylerinin düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Erdoğan ve Uçukoğlu, 2011: 64). Birsen, anne babaların tutumlarının çocukların düşünceleri üzerinde etkili olduğunu ifade etmiştir (Birsen, 2008: 25-27). Allaman ve Crandall'a göre otoriter anne baba tutumları çocuğun bağımsızlık ve özerklik geliştirmesine engel olmaktadır ve anne babanın çocuğa karşı sergilediği ilgisiz anne baba tutumları da güçlü bir şekilde çocuğun kabul görme ve onaylanma ihtiyacı duymasına neden olmaktadır (Akt: Erdoğan ve Uçukoğlu, 2011: 65). Karataş lise öğrencileri üzerinde yapmış olduğu çalışmada, anne babaların saldırganlık düzeyleri arttıkça öğrencilerin de saldırganlık düzeyleri arttığı sonucuna ulaşılmıştır (Karataş, 2002: 63). Bu durum çocuğun saldırganlık tutumunu sergilemesinde ailenin etkisinin yüksek olduğunu göstermektedir. Saldırgan bir aile ortamında yetişen çocuk, anne babasının yapmış olduğu şiddet içeren tutumları örnek alarak kendi yaşantısında da bu tür davranışlar ortaya koyabilir. Uygun olmayan davranışlar sergileyen çocuklar genellikle bu tür davranışların sergilendiği aile ortamında büyüyen çocuklardır (Üstün, Yılmaz ve Kırbaş, 2007: 111). Hanggeler (1996), şiddete yönelik davranışlarda çocuk üzerinde en fazla etkili olan etmenin aile faktörü olduğunu ifade etmiştir (Akt: Franke, 2000: 63).

Peterson ve arkadaşları, Amerika'da 41 erkek, 36 kız toplam 77 çocuk ile yaptıkları araştırmada çocukların davranış problemlerini ve ebeveyn tutumlarını incelemişlerdir. Katı ve soğuk baba tutumlarıyla çocukların davranışları arasında ilişki görülmüştür. Ebeveyn davranışlarıyla çocukların davranışları genelde benzerdir. Bu durum da çocuğun davranışlarında ebeveynlerin model olduğunu göstermektedir (Peterson ve arkadaşları, 1961: 125). Baldwin, otoriter davranışlar sergileyen anne - babaların çocukları ile demokratik tutuma sahip anne

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/2 Winter 2015

babaların çocuklarını incelemiştir. Araştırma sonucunda demokratik tutumun egemen olduğu aile ortamında yetişen çocukların olumlu kişilik özelliklerine sahip olduğu, otoriter tutumun egemen olduğu ailelerde yetişen çocukların çok kararsız bir ruh hali içinde oldukları, yeni fikirler üretmedikleri, yeteneklerinin olmadığı, daha fazla korku ve endişe içinde oldukları saptanmıştır. Anne ve babaların demokratik tutumunun çocuğun kişilik gelişimi üzerinde oldukça olumlu bir etki yarattığı ve gelişim sürecini hızlandırıcı bir etkiye sahip olduğu sonucuna varılmıştır (Akt: Erdoğan ve Uçukoğlu, 2011: 67). Çocukların davranış ve tutumları, yaşları ilerledikçe anne ve babaların tutumlarına benzerlik göstermektedir (Branch, 1986: 716-718).

Yukarıdaki sonuç ışığında aşağıdaki öneriler sunulmuştur:

1. Okul Psikolojik Danışmanları tarafından öğrencilerin anne-babalarına “anne baba tutumları” seminerleri düzenlenerek, velilerin çeşitli anne-baba tutumları konusunda farkındalıklarının artırılması sağlanabilir.
2. Okul Psikolojik Danışmanları tarafından, anne-babalara “demokratik anne-baba tutumları eğitimleri” verilerek, anne-baba ile çocuk arasındaki ilişkinin güçlendirilmesine katkı sağlanabilir.
3. Rehberlik Araştırma Merkezleri, Milli Eğitim Müdürlüğü ve üniversiteler işbirliği içerisinde “anne-baba eğitim cd’leri” hazırlayarak psikolojik danışmanları olmayan okullara gönderilebilir.
4. Okullarda anne-baba ile çocuk arasındaki iletişim kanallarını güçlendirecek empati becerilerinin gelişmesi için çocukla anne-babanın rol değişimi gibi etkinlikler yapılabilir.

7. KAYNAKÇA

- AVCI, Ahmet, 2010. “Eğitimde Şiddet Olgusu Lise Öğrencilerinde Şiddet, Saldırganlık ve Ahlaki Tutum İlişkisi Küçükçekmece İlçesi Örneği”. Yayımlanmamış Doktora Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- AYAN, Sezer, 2007. “Aile İçinde Şiddete Uğrayan Çocukların Saldırganlık Eğilimleri”. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 8: 206-214.
- BİRSEN, Palut, 2008. “Düşünme Stilleri ve Anne-Baba Tutumları Arasındaki İlişki”. *Dokuz Eylül Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24, ss: 1-11.
- BRANCH, Curtis W, 1986. “Racial Attitude Development among Young Black Children as a Function of Parental Attitudes: A Longitudinal and Cross-sectional Study”. *Child Development*, 57, ss: 712-721.
- BUDAK, Selçuk, 2000. *Psikoloji Sözlüğü*. Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.
- BUDD, Karen S, BEHLING, Steven, LI, Yan ve ark, 2012. “Measuring Attitudes Toward Acceptable and Unacceptable Parenting Practices”. *J Child Fam Stud*, 21, ss: 247-261.
- BÜTÜN, Celal, YÜCEL BEYAZTAŞ, Fatma, DOKGÖZ, Halis, ÖZDEMİR, Levent, BEYAZTAŞ, Ali, POLAT, Oğuz, ŞAHİN, Figen, 2013. *Sivas’ta Akranlar Arası Şiddet-Anket Çalışması*, Cilt 2, Sayı 3, ss: : 649-700.
- CAN, Yücel, 2014. “Türk Ailesinde Aile İçi Şiddetin Kültürel Dinamikleri”. *Electronic Turkish Studies*, 9(8), 13-19.

- CÜCELOĞLU, Doğan, 2004. *İnsan ve Davranışı*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- ÇEÇEN, A.Rezan, 2008. “Öğrencilerin Cinsiyetlerine ve Ana Baba Tutum Algılarına Göre Yalnızlık ve Sosyal Destek Düzeylerinin İncelenmesi”. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(3), ss: 415-431.
- DEMİR, Yasin, 2013. “İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Anne Baba Tutumlarını Algılama Biçimleri ve Şiddete Eğilimleri: Samsun ili örneği”. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Samsun: *Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü*.
- ERDOĞAN, Ömer ve UÇUKOĞLU, Hülya, 2011. “İlköğretim Okulu Öğrencilerin Anne-Baba Tutumu Algıları İle Atılganlık ve Olumsuz Değerlendirilmekten Korkma Düzeyleri Arasındaki İlişkiler”. *Kastamonu Eğitim Dergisi*. 19(1), ss: 51-72.
- ERSANLI, Kurtman, 2007, “Şiddet Yıkım İçgüdüsünün Beslenmesinin ve Yaşam İçgüdüsünün İhmalinin Sonucudur”, *Okullarda Şiddet ve Çocuk Suçluluğu*, Ed. SOLAK Adem, Ankara: Hegem Yayınları.
- FRANKE, Todd Michael, 2000. “Adolescent Violent Behavior: An Analysis Across and Within Racial/Ethnic Groups”. *Journal of Multicultural Social Work*, 8 (1/2), ss: 47-70.
- FREUD, Sigmund, 2007. *Psikopatoloji Üzerine*. (Çev.), Selçuk Budak, İstanbul: Ezgi Matbaası.
- GENÇOĞLU, Cem, KUMCAĞIZ, Hatice ve ERSANLI, Kurtman, 2014. Ergenlerin şiddet eğilimine etki eden ailevi faktörler. *Electronic Turkish Studies*, 9(2), 639-652.
- GORDON, Thomas, 2000. *Etkili Anne Baba Eğitimi*. (Çev.), Emel Aksay, İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- GÖKTAŞ, İbrahim, 2007. “İlköğretimde Şiddet”. *Okullarda Şiddet ve Çocuk Suçluluğu*, Ed. Adem Solak, Ankara: Hegem Yayınları.
- GÖKULU, Gökhan, ULUOCAK, Şeref ve BİLİR, Olgun, 2014. “Kadına Yönelik Şiddetin Yaygınlığı Ve Risk Faktörleri: Çanakkale, Türkiye’de Bir Saha Araştırması”. *Electronic Turkish Studies*, 9(8), 499-516.
- GÖZÜTOK, Dilek, 2008. *Eğitim ve Şiddet*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- KARATAŞ, Zeynep Bolat, 2002. “Anne-Baba Saldırganlığı İle Lise Öğrencilerinin Saldırganlığı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Adana: *Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü*.
- KILIÇ, Ruhi, 2007. Okullarda Şiddet ve Önlenmesi. *Okullarda Şiddetin Önlenmesi: Mevcut Uygulamalar ve Sonuçları*. (Edit.), GELBAL, Selahattin, Ankara: Türk Eğitim Derneği.
- KLEIN, Rosalyn S, ALTMAN, Steven D, DREIZEN, Kathryn, FRIEDMAN, Robert, POWERS, Lois, 1981. Restructuring Dysfunctional Parental Attitudes Toward Children's Learning and Behavior in School: Family-Oriented Psychoeducational Therapy. *Journal of Learning Disabilities*. 14(1), ss: 15-19.
- KOCADAŞ, Bekir, ÖZGÜR, Özge ve ÖZBULUT, Mahmut, 2010. *Gençlik ve Şiddet Toplumsal Alanda Şiddetin Yükselişi*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi.
- KÜÇÜKTURAN, Güler, AKBABA-ALTUN, Sadegül, 2006. “Okul Öncesi Dönem Çocuklarına Uygulanan Şiddetin Değerlendirilmesi”. *I. Şiddet ve Okul Sempozyumu*, İstanbul, 28-31 Mart 2006.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/2 Winter 2015

- MANAP, Abdullah, 2012. “İlköğretim ikinci kademe öğrencileri ve siber zorbalık: Samsun ili örneği”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Samsun: *Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü*.
- LORE, R.K., SCHULTZ, L.A. (1996). İnsan Saldırganlığının Kontrolü: Karşılaştırmalı Bir Yaklaşım. Çev. Karaçanta, H. Türk Psikoloji Bülteni, 2(5), 24-28.
- NGIDI, Sizakele Audrey, 2007. The Attitudes Of Learners, Educators and Parents Towards English As a Language Of Learning and Teaching (Lolt) in Mthunzini Circuit. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. KwaDlangezwa-Natal: *Zululand Üniversitesi*.
- NIJHAWAN, Harbans K. ve NERMA, Prem, 1975. Children's Attitudes Towards Social Change in Relation to Parental Attitudes Towards Child Rearing. *The Journal of Social Psychology*, 96, ss: 293-294.
- PETERSON, Donald R., BECKER, Wesley C., HELLMER, LEO A., SHOEMAKER, Donald J., QUAY. Herbert C., 1959. Parental Rejection Attitudes and Control in Children. *Child Development*, 30, ss: 119-130.
- ŞENER, Gönül, BOYDAK ÖZAN, Mukadder, 2013. *İlköğretim Kurumlarında Yer Alan Öğretmen ve Öğrencilerin Şiddet Algıları*, Sakarya University Journal of Education, 3/1 (Nisan /April) ss: 7-20.
- TARHAN, Nevzat, 2012. *Sen Ben ve Çocuklarımız*. İstanbul: Timaş Yayınları.
- TURAM, E. (1996). TV'deki Şiddetin Çocuklara Etkileri Üzerine Farklı Bir Bakış. *Cogito Dergisi*, 6-7, 391-436.
- ÜSTÜN, Ahmet, YILMAZ, Müge ve KIRBAŞ, Şule, 2007. Gençleri Şiddete Yönelten Nedenler. Okullarda Şiddet ve Okul Suçluluğu. Edit: SOLAK, Adem. Ankara: Hegem Yayınları.
- ÖĞÜLMÜŞ, Selahiddin, 2007. Okullarda Şiddet ve Önlenmesi. *Okullarda Şiddetin Önlenmesi: Mevcut Uygulamalar ve Sonuçları*. (Edit.), GELBAL, Selahattin, Ankara: Türk Eğitim Derneği.
- WALKER, Lawrence J. ve HENNING Karl H., 1999. Parental Style and Sevelopment of Moral Reasoning. *Journal of Moral Education*, 28(3), ss: 359-374.
- YAVUZER, Haluk, 2006. *Çocuk Psikolojisi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- YILMAZ, Ayşen, 2000. “Anne-Baba Tutum Ölçeği'nin Güvenirlik ve Geçerlik çalışması. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 7(3), ss: 160-172.
- YILMAZ, Ayşen, 2000. “Eşler Arasındaki Uyum ve Çocuğun Algıladığı Anne-Baba Tutumu İle Çocukların, Ergenlerin, Gençlerin Akademik Başarıları ve Benlik Algıları Arasındaki İlişkiler” . Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: *Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü*.
- ZUCKERMAN, Marvin, BARRETT, Berrice H. ve BRAGIEL, Raymond M., 1960. The Parental Attitudes Of Parents Of Child Guidance Cases: I. Comparisons With Normals, Investigations Of Socioeconomic And Family Constellation Factors, And Relations To Parents' Rections To The Clinics. *Child Development*, 31, ss: 401-417.

Citation Information/Kaynakça Bilgisi

DEMİR, Y., KUMCAĞIZ, H., Öğrencilerin Anne Baba Tutumlarını Algılama Biçimleri ve Şiddete Eğilimleri, *Turkish Studies - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 10/2 Winter 2015, p. 221-234, ISSN: 1308-2140, www.turkishstudies.net, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.7696>, ANKARA-TURKEY

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/2 Winter 2015

